

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

AKTUALI PRAKTIKA CIVILINĖSE BYLOSE

2020 m. rugpjūtis

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. [e2-1204-781/2020](#), sprenddamas dėl tyčiniam bankrotui taikytinos teisės, Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – ir LApT) nurodė, kad įstatymo nuostatos, susijusios su įmonių bankroto pripažinimu tyčiniu, yra materialiosios teisės normos, todėl taikytina ta teisė, kuri galiojo galimai tyčinį bankrotą sukėlusių veikslių atlikimo metu.

Įmonės bankroto pripažinimas tyčiniu sukelia itin reikšmingų teisinių padarinių asmenims, pripažintiems atsakingais už tyčinį bankrotą, todėl įrodinėjimo standartas šios kategorijos bylose yra aukštesnis ir lemia didesnę teismo aktyvumo pareigą siekiant nustatyti visas aplinkybes, reikšmingas sprendžiant dėl įmonės bankroto pripažinimo tyčiniu. Nagrinėdamas pareiškimą dėl bendrovės bankroto pripažinimo tyčiniu, pirmosios instancijos teismas privalo itin kruopščiai išanalizuoti byloje esančius įrodymus, galinčius kuo tiksliau apibrėžti nemokumo momentą bei įvertinti suinteresuotų asmenų atliktus veiksmus.

Tik nustačius konkretų nemokumo momentą galima analizuoti buvusių bendrovės vadovų veiksmus ir nustatyti ryšio tarp šių veikslių ir įmonės nemokumo (ne)egzistavimą.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1171-781/2020](#), sprenddamas žyminio mokesčio mokėjimo atidėjimo klausimą, Lietuvos apeliacinis teismas pažymėjo, kad prašymą atidėti žyminio mokesčio mokėjimą padavusiam asmeniui tenka pareiga pateikti ne tik kuo išsamesnius įrodymus, galinčius suformuoti teismo pagrįstą įsitikinimą, jog asmens turtinė padėtis konkrečiu momentu neleidžia jam sumokėti viso ar dalies žyminio mokesčio už tam tikrą procesinį dokumentą, bet ir įrodymus, kad sprendimo priėmimo dieną jis žyminį mokesį, jei ieškiny bus atmetas, galės sumokėti.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. [e2-1150-798/2020](#), nagrinėdamas klausimą dėl tiekėjo reikalavimo pripažinti perkančiosios organizacijos ir kito tiekėjo sudarytą viešojo pirkimo sutartį negaliojančia apmokestinimo žyminiu mokesčiu, Lietuvos apeliacinis teismas konstatavo, kad toks reikalavimas yra neturtinis, nesavarankiškas, išvestinis byloje, kurioje ginčijami sprendimai, priimti vykdant viešuosius pirkimus, ir nėra atskirai (papildomai) apmokestinamas.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1282-881/2020](#), pasisakydamas dėl įmonės gyvybingumo kaip restruktūrizavimo bylos iškėlimo sąlygos, Lietuvos apeliacinis teismas nurodė, kad esant byloje nustatytiems aplinkybėms, jog atsakovė nėra nutraukusi ūkinės komercinės veiklos ir toliau ją vykdo (šią aplinkybę pripažino ir pirmosios instancijos teismas), turi potencialo ir toliau ją vykdyti, pagal galimybes moka darbo užmokestį, kurio įsiskolinimą pagal pateiktus dokumentus reikšmingai sumažino, yra įtraukta į sąrašą „Juridiniai asmenys, kuriems pagal pateiktą prašymą taikomos mokesstinės pagalbos priemonės dėl COVID-19“, taigi atsakovei neskaičiuojami delspinigiai ir nevykdomas išieškojimas nuo karantino paskelbimo pradžios iki tol, kol šalyje bus atšaukta ekstremalioji situacija ir dar du mėnesius po ekstremaliosios situacijos pabaigos, pirmosios instancijos teismo išvada, kad atsakovė nėra gyvybinga Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 2 straipsnio 6 dalies prasme, nėra pakankamai pagrįsta.

Vertindamas įmonės gyvybingumo sąlygą, teismas turi vertinti reikšmingų faktinių aplinkybių visumą: kokios priežastys lėmė įmonės nemokumo problemas, kokią ūkinę komercinę veiklą vykdo juridinis asmuo ir kokios šios veiklos perspektyvos,

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

numatomos gauti pajamos (pelnas), ar jos leis ateityje įvykdyti skolinius įsipareigojimus kreditoriams, kiek darbuotojų dirba įmonėje (darbuotojų skaičiaus kaita) ir pan.

Civilinėje byloje Nr. [e2A-1050-407/2020](#), nagrinėdama kreditoriaus reikalavimo tikslinimo klausimą, Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija sutiko su apeliacinio skundo argumentais, kad pirmosios instancijos teismas apeliantės prašymą patikslinti kreditorių finansinius reikalavimus nepagrįstai kvalifikavo kaip ieškinį dėl kreditorės finansinio reikalavimo pagrįstumo. Kreditorių reikalavimų tvirtinimas ir jų tikslinimas yra vienas iš būtinų bankroto byloje spręsti klausimų. Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo (toliau – ĮBĮ) 26 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kreditorių reikalavimų tvirtinimo klausimą teismas išsprendžia priimdamas nutartį. Todėl šiuo atveju pirmosios instancijos teismas nepagrįstai prašymą patikslinti kreditorių sąrašą kvalifikavo kaip ieškinį ir jį išsprendė priimdamas sprendimą. Tačiau apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegijos vertinimu, šis procesinis pažeidimas nedaro įtakos ginčo iš esmės išsprendimo rezultato teisėtumui.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1322-881/2020](#), sprenddamas dėl įmonės (ne)mokumo, Lietuvos apeliacinis teismas nurodė, kad įmonės nemokumas – tai juridinio asmens būseną, kai juridinis asmuo laiku negali vykdyti turitinių prievolių arba juridinio asmens įsipareigojimai viršija jo turto vertę (JANĮ 2 straipsnio 7 dalis). Nemokumo būsenai konstatuoti užtenka nustatyti vieną iš dviejų alternatyvių aplinkybių, t. y. juridinio asmens negalėjimą laiku įvykdyti turitinių prievolių arba juridinio asmens įsipareigojimus, viršijančius jo turto vertę.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Nagrinėjamu atveju pareiškėja teigė (ir tą grindė pateiktais finansinės atskaitomybės dokumentais), kad jokio turto, iš kurio, be kita ko, galėtų būti tenkinamas kreditorės reikalavimas, apeliantė neturi, taigi tokia apeliantės būseną atitinka pirmiau aptartą įmonės nemokumą. Nors skundžiamoje nutartyje pirmosios instancijos teismas sprendė, kad pareiškėjos pateikti duomenys apie įmonės finansinę padėtį bei teiginiai, jog įmonė dėl nemokumo negali patenkinti vienintelės kreditorės 2 031,60 Eur dydžio reikalavimo, yra visiškai nepagrįsti, tačiau tokia teismo išvada nėra pakankamai motyvuota, t.y. nors teismas sprendė, kad pareiškėjos pateikti duomenys apie įmonės finansinę padėtį yra nepagrįsti, tačiau teismas nenustatė, kad įmonė turėtų kokio nors turto, iš kurio galėtų patenkinti kreditorės reikalavimą, ar kad įmonė turėtų realių perspektyvų atkurti įprastos veiklos vykdymą ir stabilizuoti padėtį. Pirmosios instancijos teismo nurodytos aplinkybės, kad pareiškėja įkūrė verslo įmonę verstis ūkine komercine veikla, teigė, jog savininkas ketino šią įmonę parduoti (tikėdamasis gauti pajamų iš parduoto turto), naudojasi advokato paslaugomis byloje, nėra pakankamos konstatuoti, kad įmonė, priešingai nei teigia jos vadovė ir galima spręsti iš pateiktų finansinės atskaitomybės dokumentų, yra moki JANĮ 2 straipsnio 7 dalies prasme.

Civilinėje byloje Nr. [2-1246-781/2020](#), nagrinėdama kreditoriaus reikalavimo tikslinimo klausimą, Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, atsižvelgdama į tai, kad JANĮ 155 straipsnyje prie išimčių, kurioms taikomas įBJ, priskirta kreditorių reikalavimo tenkinimo eilė ir tvarka, darė išvadą, kad iki JANĮ įsigaliojimo pradėtose bankroto bylose kreditorių reikalavimų pareiškimas ir tvirtinimas (kreditorių finansinių reikalavimų tikslinimas

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

prilyginamas jų tvirtinimo procedūrai) turi būti vykdomi pagal ĮBĮ nuostatas.

Reikalavimai gali būti tikslinami, kai bankroto procedūrų vykdymo metu atsiranda naujų aplinkybių, dėl kurių keičiasi reikalavimų dydis arba reikalavimas pasibaigia. Prie tokių aplinkybių priskirtini atvejai, kai kreditorius atsisako reikalavimų, perleidžia juos kitiems asmenims, kai su kreditoriumi atsiskaitoma iki likvidavimo procedūros pradžios, kai patvirtintą reikalavimą ginčija kiti turintys tokią teisę kreditoriai ir pan. ĮBĮ nenustatyta atskira kreditorių finansinių reikalavimų sąrašo tikslinimo tvarka, todėl reikalavimo teisės perleidimas tvirtinamas teismo, atliekant kreditorių ir jų reikalavimų sąrašo patikslinimo procesinį veiksmą pagal ĮBĮ 26 straipsnio nuostatas.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1299-798/2020](#), nagrinėdamas klausimą dėl už atskirąjį skundą mokėtino žyminio mokesčio atidėjimo, Lietuvos apeliacinis teismas išaiškino, kad apeliantės nurodomi precedentai dėl jos atleidimo nuo dalies žyminio mokesčio sumokėjimo ir (ar) dėl žyminio mokesčio mokėjimo atidėjimo bankroto byloje buvo nulemti ekstremaliosios situacijos dėl koronaviruso infekcijos plitimo Lietuvoje ir pasaulyje. Todėl nagrinėjamu atveju vertintina, kad tai labiau išimtinis, pavienis atvejis, neatspindintis suformuotos teismų praktikos nagrinėjamu aspektu, o daugiau suformuotas atsižvelgiant į nepaprastąją padėtį. Pagrįsto instancinio bylinėjimosi bankroto ir restruktūrizavimo bylose atveju įstatymų leidėjas įtvirtino žyminio mokesčio grąžinimo pagrindą, taip užtikrindamas, kad pagrįstą atskirąjį skundą pateikęs asmuo nepatirtų bylinėjimosi išlaidų, susijusių su žyminiu mokesčiu (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 87 straipsnio 1 dalies 8 punktas). Todėl nagrinėjamu atveju darytina išvada, kad teismo

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

įpareigojimas apeliantei primokėti trūkstamą žyminio mokesčio dalį nepažeidžia apeliančės teisės į teisminę gynybą, juolab kad likusi primokėti žyminio mokesčio dalis nėra labai didelė.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1223-781/2020](#), pasisakydamas dėl bankroto bylos iškelimo, kai po nutarties priėmimo pirmosios instancijos teisme įmonė patenkina kreditoriaus reikalavimą, Lietuvos apeliacinis teismas pažymėjo, kad įstatymo leidėjas JANĮ įtvirtino savarankišką atsisakymo kelti bankroto bylą pagrindą, o tai leidžia daryti išvadą, kad teismas turi atsisakyti kelti atsakovui bankroto bylą tuo atveju, jei atsakovas iki nutarties priėmimo sumoka skolą kreditoriui, inicijavusiam bankroto bylos iškelimą.

Byloje nustatyta, kad atsakovė po skundžiamos nutarties priėmimo sumokėjo ieškovui skolą ir taip bylos nagrinėjimo metu atsiskaitė su kreditoriumi, inicijavusiu bankroto bylos iškelimą. Pagal Lietuvos apeliacinio teismo formuojamą praktiką JANĮ 22 straipsnio 3 dalies 1 punkte (JBĮ 10 straipsnio 3 dalies 1 punkte) įtvirtintas atsisakymo kelti bankroto bylą pagrindas taikytinas ir tais atvejais, kai kreditoriaus (kreditorių), kuris (kurie) kreipėsi į teismą dėl bankroto bylos iškelimo, reikalavimai yra visiškai patenkinami apeliacinio proceso metu (Lietuvos apeliacinio teismo 2017 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-2048-241/2017, kt.).

Atsižvelgdamas į tai, kad atsakovė visiškai atsiskaitė su kreditoriumi, LApT sprendė, jog egzistuoja savarankiškas pagrindas atsisakyti kelti atsakovei bankroto bylą (JANĮ 22 straipsnio 3 dalies 1 punktas).

Civilinėje byloje Nr. [e2T-70-798/2020](#), nagrinėdamas prašymo dėl Izraelio teismo sprendimo dėl juridinio fakto nustatymo pripažinimo Lietuvos Respublikoje

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

klausimą, LAPT nurodė, kad iš bylos duomenų matyti, jog Izraelio Lodo-Centro apygardos teismo 2019 m. rugsėjo 16 d. sprendimo pripažinimas aktualus pareiškėjui siekiant Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo. Kadangi juridinis faktas (giminystės ryšiai su asmeniu, gyvenusiu Lietuvoje) nustatytas užsienio valstybėje, o teisiniai padariniai, t.y. Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimas, vyks Lietuvoje, tai toks Izraelio Lodo-Centro apygardos teismo 2019 m. rugsėjo 16 d. sprendimo pripažinimas prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintai viešajai tvarkai (CPK 810 straipsnio 1 dalies 5 punktas), nes teisinio statuso konstatavimas su Lietuvos Respublika turi būti nustatomas Lietuvos teismuose.

Civilinėje byloje Nr. [2-1287-450/2020](#), pasisakydamas dėl nemokumo administratorės teisės atšaukti kreditorių susirinkimą ir kreditorių susirinkimo nutarimų apskundimo tvarkos, Lietuvos apeliacinis teismas pažymėjo, kad JANĮ normomis tiesiogiai neregamentuojama kreditorių susirinkimo atšaukimo galimybė, tačiau JANĮ 46 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta nemokumo administratoriaus teisė sušaukti kreditorių susirinkimus ir juose dalyvauti. Taigi, apeliacinės instancijos teismo vertinimu, nemokumo administratorės įgaliojimai apima ne tik kreditorių susirinkimo sušaukimą ir dalyvavimą juose, bet ir jų atšaukimą. Taip pat pažymėtina, kad aplinkybė, jog JANĮ normomis tiesiogiai neregamentuojamas kreditorių susirinkimo atšaukimas, nereiškia, kad nemokumo administratorė neprivalėjo atsižvelgti į šalyje paskelbtą karantiną ir, spręsdama dėl kreditorių susirinkimo, vadovautis protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principais. Šalyje susiklosčiusi išimtinė situacija neabejotinai apskundino nemokumo administratorės įprastinės veiklos vykdymo galimybes bei sutrukdė administratorėi tinkamai

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

vykdyti įstatymuose nurodytas pareigas, tarp jų ir tinkamai organizuoti kreditorių susirinkimą.

Lingvistinis ir loginis JANĮ 55 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos teisės normos aiškinimas suponuoja išvadą, kad įstatymo leidėjas įtvirtino galimybę tam tikram subjektų ratui skųsti kreditorių susirinkimo sprendimus, tačiau tik tokius, kurie jau priimti. Aptariamąją teisės normą nenumatoma galimybė skųsti būsimų, numanomų ir (ar) tikėtinų sprendimų. Pirmosios instancijos teismas visiškai pagrįstai sprendė, kad priešingas vertinimas prieštarautų tiek protingumo ir teisingumo principams, tiek ir šiuo metu galiojančioms juridinio asmens bankroto procesą reglamentuojančioms teisės normoms.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1296-450/2020](#), pasisakydamas dėl trečiojo asmens teisinio suinteresuotumo bankroto byloje, LApT pažymėjo, kad asmuo, siekiantis dalyvauti bankroto byloje, turi pagrįsti savo pakankamą teisinį suinteresuotumą bankroto bylos procesu ir baigtimi bei įrodyti, jog egzistuoja toks išskirtinis atvejis, kad bankroto byloje sprendžiami klausimai taip paveiks jo teises ar interesus, jog tai pateisintų dalyvavimą bankroto byloje. Atskirajame skunde nėra nurodytas materialinis teisinis suinteresuotumas atsakovės bankroto byla. Byloje nenustatyta aplinkybių, kurios lemtų apeliantei poreikį tiesiogiai dalyvauti atsakovės bankroto byloje. Apeliantės nurodomos aplinkybės dėl ginčo patalpose likusių daiktų taip pat nelemia apeliantės procesinių teisių ir pareigų teisinio ryšio su atsakove, nes apeliantė turi galimybę ginti savo galimai pažeistas teises ir teisėtus interesus, pateikdama atskirąjį skundą dėl pritaikyto draudimo pareiškėjai priverstinai iškeldinti atsakovę iš ginčo pastato ar reikšti ieškinį (priešieškinį) dėl atsakovės iškeldinimo ir (ar) nuostolių atlyginimo pagal ginčo teisenos taisykles.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Apeliantės procesinių teisių ir pareigų teisinis ryšys su atsakove (dėl ginčo patalpose likusių daiktų) yra nepakankamas, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai atsisakė apeliantę įtraukti į bylą trečiuoju asmeniu, nepareiškiančiu savarankiškų reikalavimų.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1398-781/2020](#), sprenddamas dėl bankroto pripažinimo tyčiniu, LApT sutiko, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai nurodė, jog pareiškėjų pateiktame prašyme nėra keliamas buvusių atsakovės valdymo organų galimai neteisėtų veiksmų klausimas. Nors tai būtina įmonės bankroto pripažinimo tyčiniu nustatymo aplinkybė, dėstoma tik apie trečiųjų asmenų neteisėtų veiksmų egzistavimą, o tai sudaro pagrindą reikalauti iš jų atlyginti žalą. Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad, civilinio proceso tvarka sprendžiant klausimą dėl įmonės bankroto pripažinimo tyčiniu, iš esmės nėra sprendžiamas padarytos žalos dydžio ir jos atlyginimo įmonei bei jos kreditoriams klausimas, todėl pareiškėjai savo teises ir teisėtus interesus turi ginti kitais įstatymuose nustatytais būdais. Be to, atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad atsisakymas priimti pareiškimą dėl atsakovės bankroto pripažinimo tyčiniu neužkerta kelio pareiškėjams vėl inicijuoti šį ginčą teisme pateikus pareiškimą, atitinkantį CPK nustatytus reikalavimus.

Civilinėje byloje Nr. [2-1352-450/2020](#), sprenddamas klausimą dėl leidimo restruktūrizuoti siekiančiai įmonei iki restruktūrizavimo plano patvirtinimo sudaryti sandorį dėl turto perleidimo, LApT nurodė, kad būtent įmonės kreditoriai atlieka lemiamą vaidmenį, vertindami įmonės ekonomines perspektyvas ir atitinkamai restruktūrizavimo plane numatytų sandorių realų pelningumą restruktūrizuojamai

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

įmonei. Tik išimtiniais atvejais, kai akivaizdus sandorio pelningumas restruktūrizuojamai įmonei ir jai būtina sudaryti nedelsiant, teismas gali leisti restruktūrizuojamai įmonei, dar nesant patvirtintam restruktūrizavimo planui, sudaryti sandorius dėl jos ilgalaikio ir (ar) nekilnojamojo turto pardavimo, neatlygintinio perdavimo, suvaržymo ir kt. (JANĮ 28 straipsnio 2 dalis). Visais kitais atvejais restruktūrizuojamos įmonės valdymo organai turi dėti protingas pastangas visų pirma kuo greičiau susitarti su kreditoriais dėl restruktūrizavimo plano, kuriame būtų numatyti kreditoriams priimtini restruktūrizuojamos įmonės sandoriai, turto panaudojimo būdas ir pan., patvirtinimo, o ne siekti dar iki restruktūrizavimo plano patvirtinimo sukurti restruktūrizuojamai įmonei sąlygas realizuoti turimą turtą, dėl kurio sudarytų sandorių naudingumo neturėjo galimybės įvertinti kreditoriai.

LApT sprendė, kad pirmosios instancijos teismas, konstatuodamas, jog yra pagrindas leisti parduoti RUAB „Hidrostatyba“ priklausantį turtą – RUAB „Šilutės automobilių keliai“ akcijas, išimtinai rėmėsi tuo, kad restruktūrizuojamos įmonės administratorė tokiam sandoriui neprieštarauja ir nėra pagrindo daryti išvados, kad ketinamos parduoti akcijos būtų reikalingos RUAB „Hidrostatyba“ gyvybingumui išsaugoti. Apeliacinės instancijos teismas nesutiko su tokiu pirmosios instancijos teismo vertinimu. Be to, aplinkybė, kad byloje nėra duomenų, jog toks sandoris pažeistų restruktūrizuojamos įmonės ir jos kreditorių interesus, prieštarautų imperatyvioms įstatymų nuostatoms ar viešajam interesui, pati savaime nesuteikia pagrindo išimties ir skubos tvarka suteikti leidimą parduoti restruktūrizuojamos įmonės turtą – šiuo atveju akcijas.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. [e2-1330-585/2020](#), pasisakydamas dėl nutarties, kuria išspręstas ginčo jurisdikcijos klausimas, apskundimo, LApT pažymėjo, kad, esant duomenų apie tai, jog įmonės kreditorius ar kreditoriai perleido savo reikalavimo teisę į bankrutuojančią įmonę, teismas turi tokią informaciją vertinti ir spręsti įmonės kreditorių ir jų finansinių reikalavimų sąrašo tikslinimo klausimą, nepriklausomai nuo to, koks subjektas tokią informaciją pateikė. Pagal CPK 48 straipsnio 1 dalį tais atvejais, kai viena iš ginčijamo arba sprendimu nustatyto teisinio santykio šalių pasitraukia iš bylos (fizinio asmens mirtis, juridinio asmens pabaiga ar pertvarkymas, reikalavimo perleidimas ir kiti įstatymuose nustatyti atvejai), teismas, jei yra pagrindas, rašytinio proceso tvarka tą šalį pakeičia jos teisių perėmėju, išskyrus atvejus, kai negalimas materialinių subjektinių teisių perėmimas. Pažymėtina, kad proceso teisės normomis nustatyta pareiga teismui savo iniciatyva imtis veiksmų tinkamai išspręsti reikalavimo teisę perleidusios šalies ir jos teisių perėmėjo procesinės padėties klausimus (CPK 48 straipsnio 1 dalis). Be to, teismas, gavęs informaciją ir įrodymų apie įvykusį materialinių teisių perėmimą, privalo svarstyti procesinių teisių perėmimo klausimą, nepriklausomai nuo byloje dalyvaujančių asmenų valios, nes, perimant materialiąsias civilines subjektines teises, perimamos ir atitinkamos procesinės teisės bei pareigos.

Nagrinėjamoje byloje teismas jau buvo patvirtinęs kreditorių reikalavimus, į kuriuos nurodė teisę įgijęs apeliantas, ir pripažinęs jų materialinio reikalavimo, kurio bendra suma – 9 980,16 Eur, teisę į bankrutuojančią įmonę. Dėl šių materialinių reikalavimų yra įsiteisėjusi teismo nutartis, todėl šia apimtimi teismas pakartotinai dėl materialinio teisinio reikalavimo pagrįstumo negali spręsti (CPK 279 straipsnio 4 dalis). Todėl, gavęs apelianto prašymą patikslinti jo, kaip kreditoriaus,

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

reikalavimą, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai sprendė, jog su tokiu prašymu, kaip naujai pareikštu kreditoriaus reikalavimu, apeliantas pirmiausia turi kreiptis į bankroto administratorių. Apeliantas prašymą grindė aplinkybe, kad perėmė reikalavimo teises iš kitų įmonės kreditorių, taigi šiuo atveju nėra pagrindo atlikti skolininko bankroto byloje anksčiau patvirtinto reikalavimo pagrįstumo materialiosios kontrolės. Įmonės bankroto bylą nagrinėjantis teismas, gavęs informaciją ir įrodymų apie įvykusį materialiuųjų teisių perėmimą (kreditoriaus reikalavimo perleidimą), privalo svarstyti procesinių teisių perėmimo klausimą (CPK 48 straipsnio 1 dalis), o ne tikrinti kreditoriaus materialinio teisinio reikalavimo pagrįstumą. Todėl nagrinėjamu atveju sprendžiamas tik proceso teisės klausimas.

Civilinėje byloje Nr. [e2-854-790/2020](#), pasisakydamas dėl pareikštų reikalavimų nagrinėjimo, LApT pažymėjo, jog nagrinėjamoje byloje ieškovai reiškė reikalavimus, kad ne teismo tvarka vykdoma bankroto procedūra būtų perduota nagrinėti teismine tvarka, kad teismas patvirtintų jų finansinį reikalavimą, kad bankrotas būtų pripažintas tyčiniu. LApT pažymėjo, kad iš specialių bankroto teisinius santykius reglamentuojančių teisės normų, pavyzdžiui, JANĮ 41–42 straipsnių, kuriais reglamentuojama kreditorių reikalavimų pateikimo ir tvirtinimo tvarka, 70–71 straipsnių, kuriais reglamentuojami bankroto pripažinimo tyčiniu pagrindai ir tvarka, 55 straipsnio, kuriuo reglamentuojama kreditorių sprendimų apskundimo tvarka, matyti, kad visi ieškovų keliami klausimai turi būti sprendžiami vykdant juridinio asmens bankroto procedūras. Nei anksčiau galiojusiamė JBJ, nei JANĮ nėra numatyta galimybė ieškovų nurodytus klausimus spręsti atskiroje, ne juridinio asmens, kurio atžvilgiu reiškiami reikalavimai, bankroto byloje. Tokiomis aplinkybėmis teismas

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

sprendė, kad yra pagrindas sutikti su pirmosios instancijos teismo išvada, jog ieškovai, reikšdami minėtus reikalavimus atskiroje byloje, siekia ginti savo teises nesilaikydami įstatymuose įtvirtinto reglamentavimo.

Pirmosios instancijos teismas pagrįstai nurodė, kad ieškovai, siekdami savo reikalavimų patenkinimo, turėtų ne inicijuoti atskirą bylą, bet JANĮ ar atitinkamuose ginčo santykiams taikomose JBJ normose nustatyta tvarka reikšti kreditorių reikalavimus bankroto procese, ginčyti kitų nemokumo proceso dalyvių (juridinio asmens, kreditorių, nemokumo administratoriaus, kitų dalyvaujančių byloje ir procese asmenų) sprendimus ir (ar) veiksmus (neveikimą), atlikti kitus veiksmus, kuriuos atlikti jiems leidžia ginčo santykiams taikytinų teisės aktų nuostatos.

Civilinėje byloje Nr. [e2-833-464/2020](#), sprenddamas termino sprendimui už akių peržiūrėti atnaujinimo klausimą, LApT, atsižvelgdamas į tai, kad sprendimas už akių priimtas šaliai (apeliantei), kuri apie pradėtą civilinę bylą buvo informuota teisine fikcija grindžiamu procesinių dokumentų įteikimo būdu, bei vadovaudamasis kasacinio teismo praktika, apeliantės nurodomas aplinkybes vertino kaip svarbias ir teikiančias pagrindą atnaujinti jai praleistą terminą pareiškimui dėl sprendimo už akių peržiūrėjimo paduoti.

Teismas pažymėjo, kad kitokios išvados nesuponuoja ir pirmosios instancijos teismo skundžiamoje nutartyje nurodyti, jokiais objektyviais duomenimis nepagrįsti motyvai, kad apeliantei apie pradėtą teisminį procesą turėjo būti žinoma nuo 2019 m. gruodžio 2 d. viešajame registre įregistruotos apeliantės atžvilgiu pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės – turto arešto. Duomenų, kad 2019 m. gruodžio 2 d. nutartis ar antstolio patvarkymas apeliantei yra įteikti, nagrinėjamoje

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

byloje nėra, todėl nėra pagrindo ir daryti atitinkamų išvadų. Juo labiau kad būtent teismas, kaip nurodyta pirmiau, turėjo pareigą papildomai patikrinti viešųjų registų duomenis ir užtikrinti tinkamą šalies informavimą, o ne priešingai.

Civilinėje byloje Nr. [2-1375-241/2020](#), spręsdamas nutarties, kuria pratęstas terminas restruktūrizavimo planui pateikti, skundžiamumo klausimą, LApT išaiškino, kad termino restruktūrizavimo planui pateikti pratęsimo klausimo apskundimo galimybė nei Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatyme, nei JANĮ nenumatyta, taip pat nėra teisinio pagrindo vertinti, kad toks termino pratęsimas užkirstų galimybę tolesnei restruktūrizavimo bylos eigai. Nagrinėjamoje byloje pirmosios instancijos teismo 2020 m. birželio 30 d. nutartimi išspręstas klausimas dėl termino restruktūrizavimo planui pateikti pratęsimo ir nustatytas dviejų mėnesių terminas nuo šios nutarties priėmimo dienos RUAB „Lietuvos cukrus“ restruktūrizavimo planui pateikti nėra skundžiamas atskiruoju skundu.

Civilinėje byloje Nr. [2-1332-330/2020](#), pasisakydamas dėl JANĮ taikymo, LApT pažymėjo, kad kadangi leidimo išieškoti iš neribotos civilinės atsakomybės juridinio asmens savininko turto suteikimas iš esmės yra procesinio pobūdžio klausimas, jam spręsti taikytinos JANĮ nuostatos.

Civilinėje byloje Nr. [2-841-516/2020](#), pasisakydamas dėl žyminio mokesčio atidėjimo instituto taikymo, LApT pažymėjo, kad asmuo, prašantis atidėti žyminio mokesčio sumokėjimą, turi pateikti teismui pakankamus įrodymus, kad jo turtinė (finansinė) padėtis šiuo metu yra sunki

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

ir komplikuoja, tačiau ateityje jis turės galimybę sumokėti reikiamą sumą. Turtinę (finansinę) asmens padėtį galėtų įrodyti teismui pateikti duomenys apie apelianto (jo šeimos) gaunamas pajamas, bankuose turimas santaupas, taip pat išrašai iš Nekilnojamojo turto registro apie turimą nekilnojamąjį turtą ir kt. Nepaisydamas to, apeliantas apsiribojo tik deklaratyviais teiginiais apie šalyje siaučiančią COVID-19 pandemiją, taikomus ribojimus, valstybės taikomas mokesčių lengvatas, atidedamus deklaravimo terminus ir pan., kurie, nesant byloje jokių duomenų apie prastą apelianto turtinę (finansinę) padėtį, nėra pakankamas pagrindas atidėti žyminio mokesčio sumokėjimą.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, parengtos tik siekiant informuoti.

Apžvalgoje naudojamos nuotraukos iš Lietuvos apeliacinio teismo ir Artūro Jendovickio archyvų.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo
Teismų praktikos skyrius
Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Tel. (8 70) 663 685, faks. (8 70) 663 060
apeliacinis@apeliacinis.lt
www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2020 m.